

POROZPRÁVAJME SA O DUŠEVNOM ZDRAVÍ

Školenie MIND

Program školenia

DEŇ 1

9:00-9:30

ÚVOD

9:30-
12:30

MODUL 1: OTVORENE HOVORIŤ O DUŠEVNOM ZDRAVÍ

12:30-
13:30

Obed

13:30-
16:30MODUL 2: RIEŠENIE PROBLÉMOV DUŠEVNÉHO
ZDRAVIA16:30-
17:00

ZÁVER DŇA A HODNOTENIE

DEŇ 2

9:00-12:30

MODUL 3: SPOZNÁVANIE SVOJICH EMÓCIÍ

12:30-
13:30

Obed

13:30-
16:30

MODUL 4: BUDOVANIE ODOLNOSTI NA ZVLÁDANIE VÝZIEV

16:30-
17:00

UKONČENIE ŠKOLENIA A HODNOTENIE

- **CHARTA
BEZPEČNÉHO
MIESTA**

- ZOZNÁMME
SA
NAVZÁJOM

Rados
tné

John

- HRA NA
MENO

ZAČIATOČNÝ TEST

Čo je duševné zdravie?

Čo je duševné zdravie?

Mentálne
zdravie

Psychologické
poruchy

Duševné ochorenie

Emocionálne
zdravie

Distress

Blahobyť

Duševné zdravie

Stav pohody, ktorý ovplyvňuje naše
pocity, myslenie a správanie.

"Stav duševnej pohody, ktorý ľuďom umožňuje zvládať stresové situácie, realizovať svoje schopnosti, dobre sa učiť, pracovať a prispievať k rozvoju komunity. Má vnútornú a inštrumentálnu hodnotu a je neoddeliteľnou súčasťou pohody."

- WHO

Kontinuum duševného zdravia

Koncepty duševného zdravia

Duševná pohoda

... je pozitívny stav mysle, keď človek:

- Cíti sa emocionálne dobre
- Funguje dobre psychologicky a sociálne
- Dokáže zvládať každodenný stres a výzvy

Subjektívny stav spokojnosti a vnútornej rovnováhy

Duševné zdravie

... je stav duševnej pohody, ktorý ľuďom umožňuje:

- Zvládanie stresu v živote
- Uvedomiť si svoje schopnosti
- Dobre sa učiť a dobre pracovať
- Prispievať k rozvoju svojej komunity

Celkový stav psychologického fungovania

Koncepty duševného zdravia

Duševná pohoda

Kvalita skúseností

Potrebuje rovnováhu a každodennú pozornosť

Ovplyvňuje naše fungovanie a prosperitu

Každý ju môže zlepšiť

Môže byť nízka alebo vysoká

Nevyžaduje chorobu, aby bola relevantná

Ako osobne prežívame svoj duševný stav

Duševné zdravie

Stav mysle

Ovplyvňuje to, ako myslíme, padáme, konáme

Môže zahŕňať duševné choroby

Každý ju má

Potrebuje podporu a starostlivosť

Môže byť dobrý alebo zlý

Ako myslíme, cítime a zvládame život

Koncepty duševného zdravia

Emocionálne zdravie

... je to, ako sa človek cíti a myslí, ako dobre dokáže prijímať a zvládať svoje emócie, pomáha dosiahnuť stav pohody.

Koncepty duševného zdravia

Distress

... je stav citového utrpenia:

- Pocit preťaženia
- Emocionálna bolesť
- Dočasné, ale skutočné

Dočasná emocionálna reakcia na stres

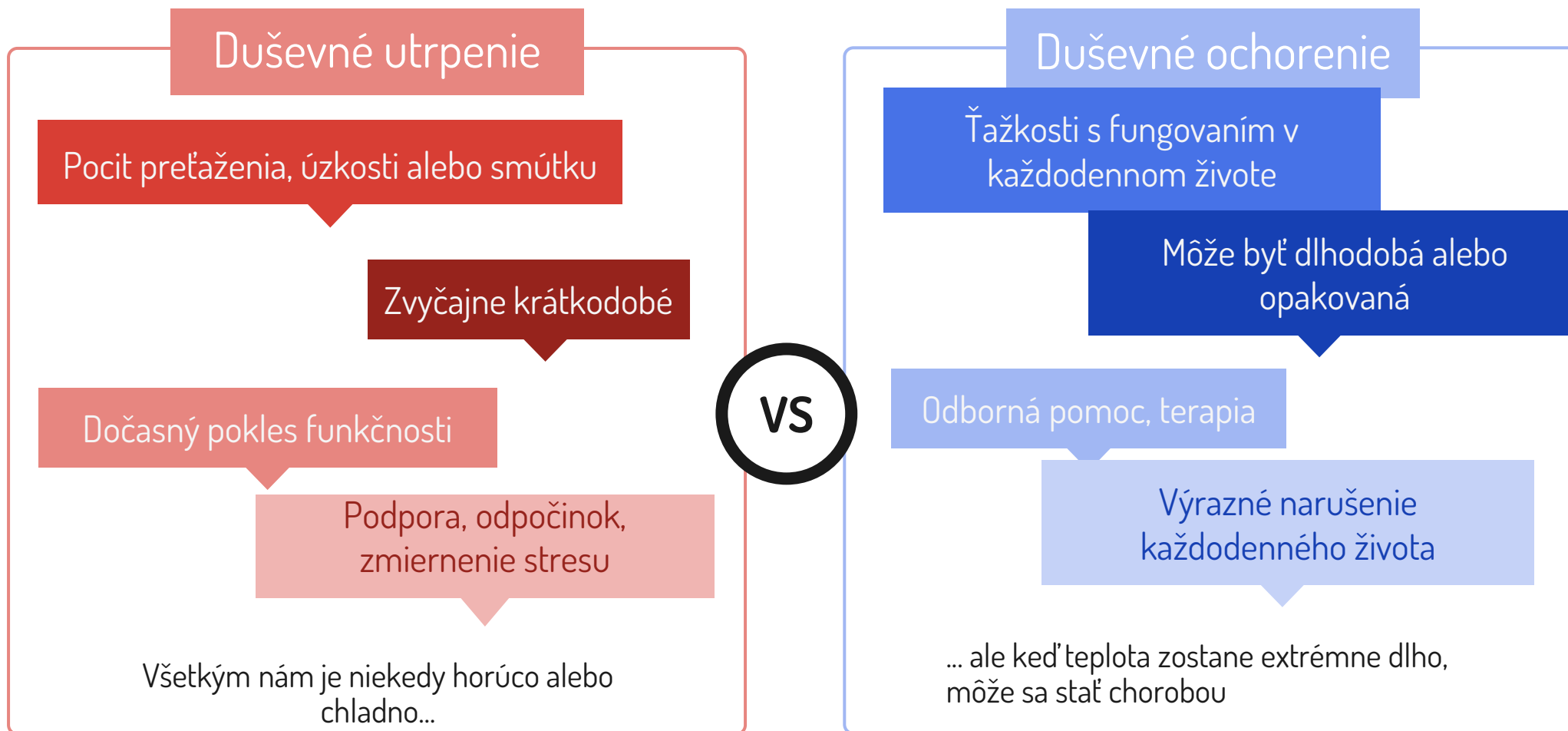
Duševné ochorenie

... (= psychické poruchy) sú stavy, ktoré ovplyvňujú duševné zdravie, vrátane:

- Úzkosť
- Depresia
- Bipolarita
- Schizofrénia

Diagnostikovaný stav ovplyvňujúci náladu, myšlienky, správanie

Koncepty duševného zdravia

Vplyvy duševného zdravia

Prečo sa naše duševné zdravie vždy pohybuje na kontinuu?

Čo môže viesť k dobrému alebo zlému duševnému zdraviu?

Faktory vplyvu duševného zdravia

Faktory sú bud':

Zdroje

- Interné stránky
- Externá stránka

Faktory sú bud':

Zdroje

- Interné stránky
- Externá stránka

Prekážky

- Individuálne
- Kolektívne

- **OTVORENE
HOVORIŤ O
DUŠEVNOM ZDRAVÍ**

Modul 1

- **AKO SA DNES
CÍTIM?**

Prečo je dôležité hovoriť o duševnom zdraví?

Prečo je dôležité hovoriť o duševnom zdraví?

Buduje
odolnosť

Pomáha odbúrať stigma
okolo problémov duševného
zdravia

Umožňuje včasný zásah v prípade potreby

Sila sebareflexie

Aké sú výhody?

Ako sebareflexia?

Ľadovec duševného zdravia

Osamelosť   Zmena hmotnosti   Hnev   Správanie
Nízka nálada   Samopoškodzovanie   Tichý   Emócie
Krik   Stiahnutie   Vyhýbanie sa

Starosti   Pocity   Hodnoty   Presvedčenia   Vtievavé myšlienky   Odmietnutie
Hanba   Smútok   Neprijemné fyzické pocity   Svetonázor negatívne myslenie
Nízka sebaúcta   Slabý systém podpory   Ťažkosti s fungovaním   Prokrastinácia   Ťažkosti so sústredením
Bolesti hlavy   Traumatické zážitky   Zneužívanie   Závislosť   Vina   Numb   Beznádej   Nadmerný strach alebo obavy

d

- **KOCKY IDÚ
DOOKOLA**

Kocky idú dookola - Jednoduchá sada

Spomeňte si, kedy ste sa cítili šťastní. Aké faktory prispeli k tomuto momentu?

Povedzte nám, kedy ste boli na seba hrdí a prečo?

Na koho/čo sa obraciate, ak čelíte problémom?

Čo vás hnevá?

Ktorá situácia/zlozyk vás vyčerpá?

Čo vo vašej každodennej rutine vám pomáha cítiť sa emocionálne dobre?

Kocky idú dookola - Súbor viac do hĺbky

1. Spomeňte si, kedy ste sa cítili šťastní. Aké faktory prispeli k tomuto momentu?
2. Čo vás hnevá?
3. Povedzte nám, kedy ste boli na seba hrdí a prečo?
4. Ktorá situácia/zlozvyk vás vyčerpá?
5. Na koho/čo sa obraciate, ak čelíte problémom?
6. Čo vo vašej každodennej rutine vám pomáha cítiť sa emocionálne dobre?
7. Podelte sa o 2 rozhodnutia, ktoré ste urobili a ktoré znamenali veľkú zmenu vo vašom živote
8. O akom správaní alebo zvyku viete, že nie je dobrý pre vaše duševné zdravie?
9. Aké sú vaše najčastejšie negatívne myšlienky a ako sa im brániť?
10. Aké hodnoty sú pre vás najdôležitejšie a ako ovplyvňujú vaše duševné zdravie?
11. Ako reagujete, keď s vami niekto nesúhlasí alebo vás kritizuje?
12. Ktorá situácia alebo zvyk vás vyčerpá?

**Ako ovplyvňuje duševné
zdravie náš každodenný
život?**

Ako ovplyvňuje duševné zdravie náš každodenný život?

Premýšľajte o spúšťačoch!

Premýšľajte o spúšťačoch!

Strata alebo
smútok

Trauma alebo
zneužívanie

Zdravotné
problémy

Problémy vo vzťahoch/rodinné
problémy

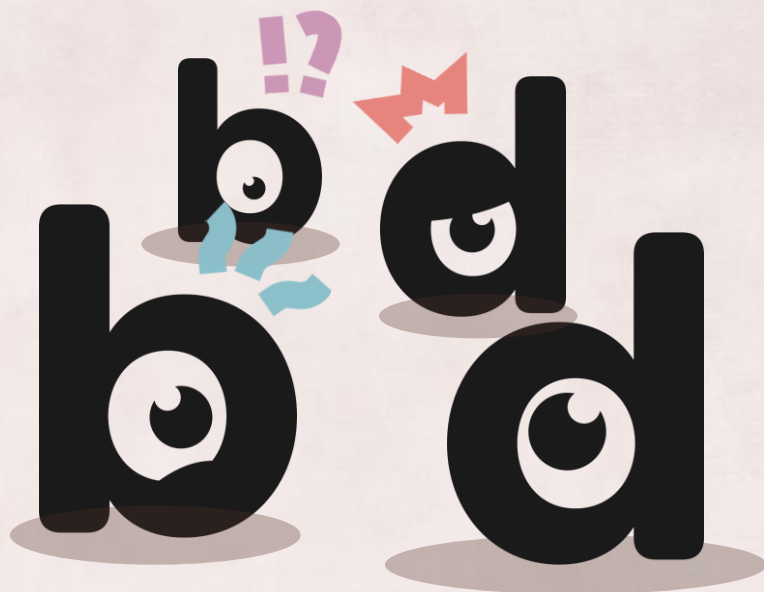
Problémy s
bývaním

Globálne
situácie

Čas strávený pri
obrazovke

Diskriminácia
alebo zaujatosť

- **HĽADANIE
POKLADU**

Čo je stigma?

Stigma duševných chorôb

Stigma označuje súbor negatívnych postojov a presvedčení, ktoré motivujú širokú verejnosť k tomu, aby sa bála, odmietala, vyhýbala a diskriminovala ľudí s duševnými chorobami.

- SAMSHA 2004

Stigma

- **Stigma verejnosti**

Negatívne postoje a názory jednotlivcov alebo väčších skupín voči ľuďom s duševnými poruchami

---

- **Seba-stigma**

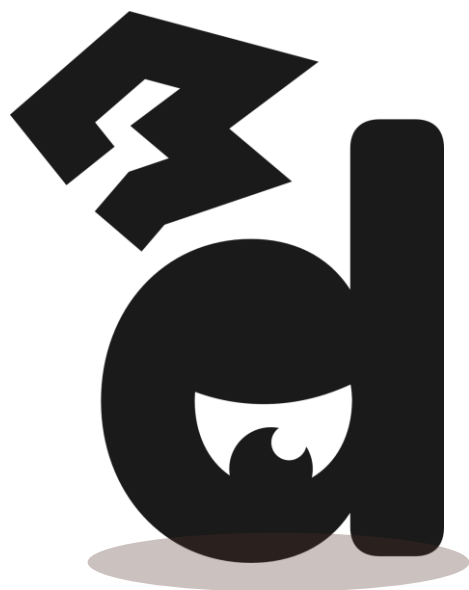
Osoby s duševnými poruchami internalizujúce tieto negatívne presvedčenia

---

- **Štruktúrálna stigma**

Systémové politiky a postupy, ktoré obmedzujú príležitosti pre ľudí s duševnými poruchami

Mladí ľudia zažívajú stigma v rôznych prostrediach:

- Označovanie
- Negatívny postoj
- Stereotypizácia
- Predsudky
- Diskriminácia
- Rozdelenie na "my" a "oni"

Vplyv stigmy

Si blázon

Nemôžete byť v
depresii;
ste taká šťastná

Je schizofrenička

- **MÝTY A FAKTY O
DUŠEVNOM
ZDRAVÍ**

Prečo existujú mýty a pretrvávajú?

Mýty o duševnom zdraví pretrvávajú v dôsledku kombinácie historických mylných predstáv, kultúrnych presvedčení, mediálneho obrazu a nedostatočného vzdelávania.

 Ako môžeme odlíšiť mýty od faktov o
duševnom zdraví?

**Prečo je dôležité konzultovať s
odborníkmi a počúvať osobné
príbehy?**

 Aké vzdelávacie zdroje môžu pomôcť
vyvrátiť mýty o duševnom zdraví?

Ako mýty ovplyvňujú duševné zdravie?

Sociálna
izolácia

Prekážky
pomoci

Výsledky v oblasti
duševného zdravia

Seba-stigma

Stigma a medzinárodná mobilita

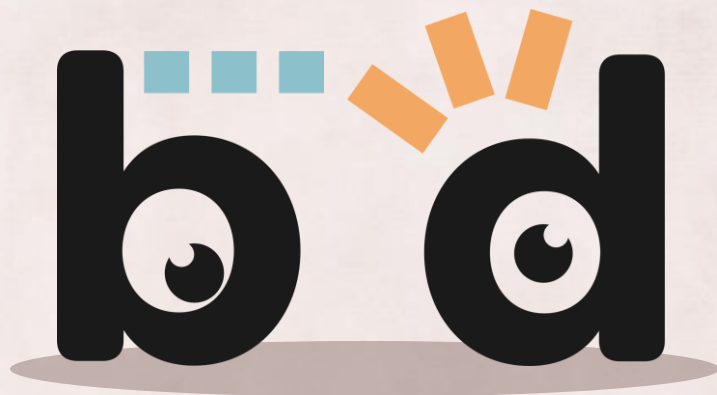

Kultúrne rozdiely

Jazykové bariéry

Sociálna
integrácia

Nedostatok známych podporných
systémov

- **SKUPINOVÁ
DISKUSIA O
STIGMATIZÁCII**

Ako znížiť stigma?

Sociálna
izolácia

Prekážky
pomoci

Výsledky v oblasti
duševného zdravia

Seba-stigma

Ako znížiť stigma?

 Hovorte pozitívne

 Hovorte prirodzene

 Vzdelávajte seba aj ostatných

Všímajte si jazyk

Podporovať rovnosť medzi telesnými a duševnými chorobami

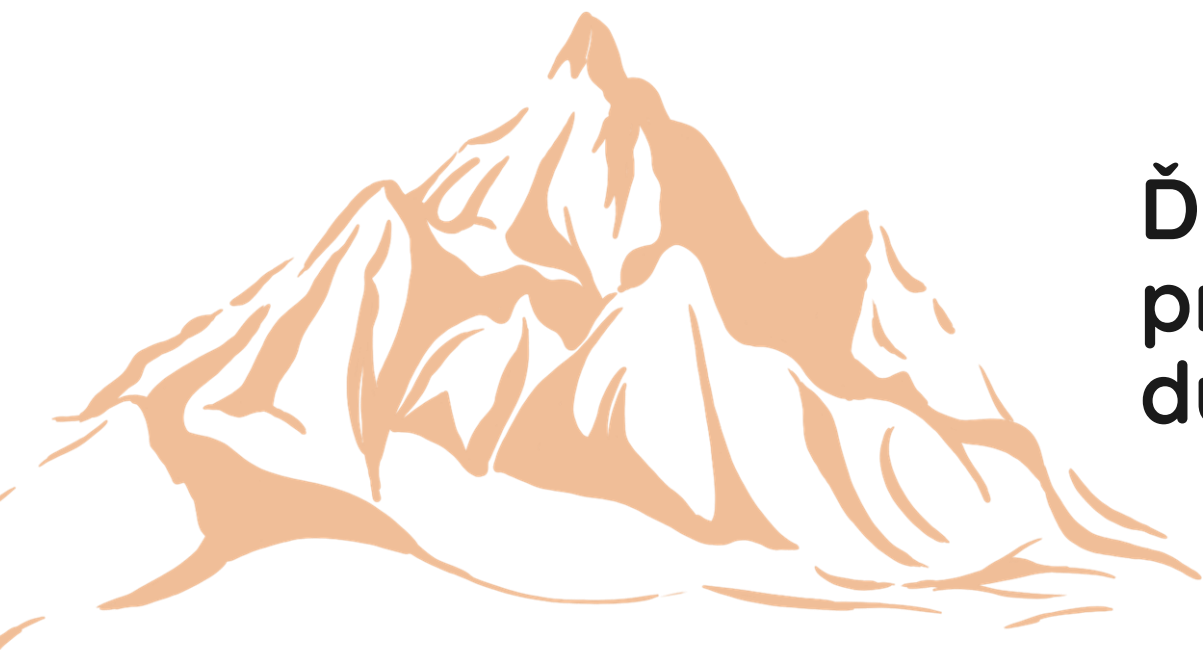
Úvahy o informovanosti o duševnom zdraví a stigmatizácii

Sebareflexia

Spúšťače

Stigma

Ďalší krok: Riešenie problémov v oblasti duševného zdravia

- **RIEŠENIE
PROBLÉMOV
DUŠEVNÉHO
ZDRAVIA**

Modul 2

- **KTORÍ SLÁVNI
ĽUDIA ŽIJÚ S
DUŠEVNOU
CHOROBOU?**

Každý môže čeliť
problémom v oblasti
duševného zdravia

Rôzne existujúce výzvy

Pracovné alebo školské
stres

Finančná
stránka
tlaky

Vzťah
otázky

Fyzické
zdravie
problémy

Výzvy v oblasti medzinárodnej mobility

Jazykové bariéry
jazyková asimilácia

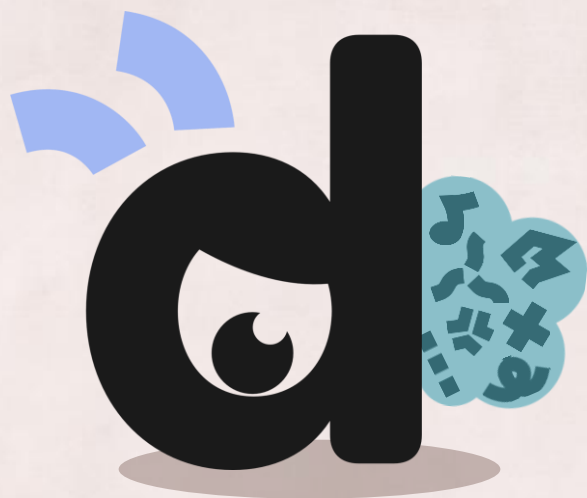
Integrácia do
nové prostredie

Prijatie a pochopenie
kultúrnych rozdielov a hodnôt

Smútok po domove

Sebaobjavovanie

Vykonávanie činností

- **PSYCHICKÁ
ZÁŤAŽ PRI
MEDZINÁRODNEJ
MOBILITE**

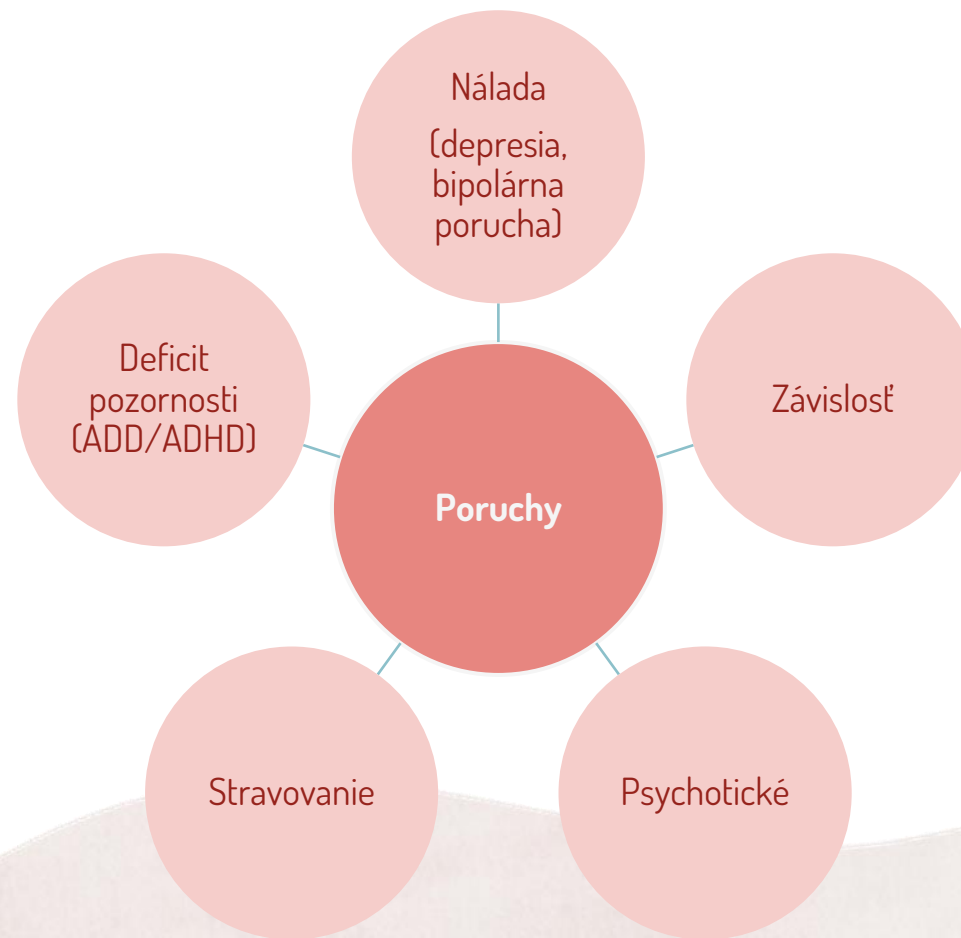

Rozpoznávanie príznakov: príznaky krehkého duševného zdravia

Rozpoznávanie príznakov: príznaky krehkého duševného zdravia

Úzkostná porucha

Účinky úzkosti

- Obsedantné myšlienky, problémy so sústredením
- Zvýšená srdcová frekvencia, dýchavičnosť, pocit dusenia
- Únava a poruchy spánku
- Nervozita netrpelivosť v pohotovosti
- Nerozhodnosť, zmätok
- Iracionálny a nadmerný strach
- Závraty, bolesť hlavy, potenie
- Svalové napätie/bolesť,
- chvenie a trasenie
- Nevoľnosť, sucho v ústach, bolesti žalúdka

- **ANXIETY
DEBATA**

**Za hranicami výziev:
Naučte sa zvládať a
hľadať podporu**

- **AUKCIA
ZDROJOV**

Cesty k podpore duševného zdravia

C ospojenie

A aktívne počúvanie

R zabezpečenie

E podporiť odbornú pomoc

S poskytovanie ďalších zdrojov

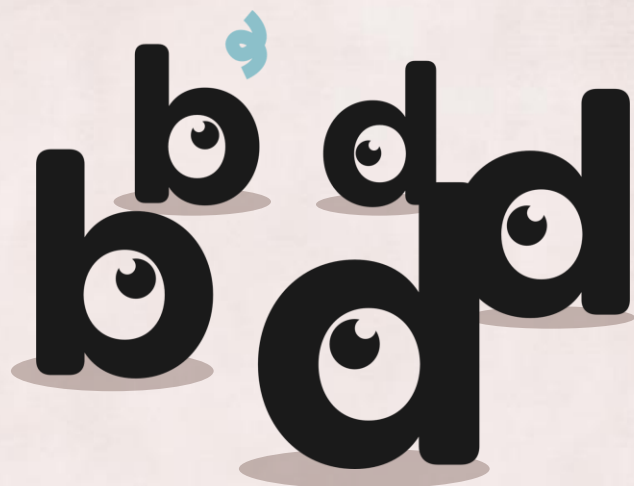
Odborníci na duševné zdravie

- Všeobecní lekári
- Psychológovia
- Psychiatri
- Sociálni pracovníci
- Komunitné centrá duševného zdravia

Ďalšie dostupné zdroje

- Národné organizácie pre duševné zdravie
- Linky pomoci a krízová podpora
- Špecializované služby
- Online zdroje a mobilné aplikácie
- Vzdelávacie materiály a zdroje svojpomoci

- **KRUH
POČÚVANIA**

Ako podporiť duševné zdravie?

Empatia

schopnosť zdieľať pocity alebo zážitky niekoho iného tým, že si predstavíte, aké by to bolo byť v situácii tejto osoby.

Sociálno-emocionálne učenie

Sebauvedomenie

Vzťahové zručnosti

Samospráva

Zodpovedný
rozhodovanie

Sociálne povedomie

Pozitívny a inkluzívny jazyk

 Namiesto toho, aby ste povedali	Skúste povedať
"Preháňate to"	"Chápem, že je to pre vás ťažké."
"Vyhrabte sa z toho"	"Je v poriadku, keď si dáte načas, aby ste sa cítili"
"Máte problém"	"Prechádzate ťažkým obdobím, ale existujú spôsoby, ako to zvládnuť."
"Si príliš citlivý"	"Chápem, že ťa táto situácia veľmi zasiahla. Porozprávajme sa o tom, ako sa cítiš."
"Len sa upokojte"	"Zdá sa, že sa cítite preťažený. Poďme sa spolu na chvíľu nadýchnuť."
"Musíte sa posilniť"	"Je v poriadku, že sa tak cítiš Môžeme to zvládnuť."

**Všetko dohromady:
Pochopenie výziev v
oblasti duševného zdravia
a napredovanie**

Príznaky
& poruchy

Vzorec CARES

Úzkosť

Ďalší krok: Pochopenie a ovládanie emócií

- **SPOZNÁVANIE
SVOJICH EMÓCIÍ**

Modul 3

• **STATUES**

Rozdiel medzi emóciami a pocitmi

Emócie

- Automatické odpovede
- Prebiehajú rýchlo a zahŕňajú fyzické reakcie
- Prirodzená reakcia na niečo prekvapivé alebo potenciálne nebezpečné
- Stať sa prvým

Pocity

- Osobné skúsenosti
- Formované našimi myšlienkami a skúsenosťami z minulosti
- Prídte po

**Prečo je dôležité poznať svoje
emócie?**

Primárne emócie

Šťastie

Hnev

Strach

Znechutenie

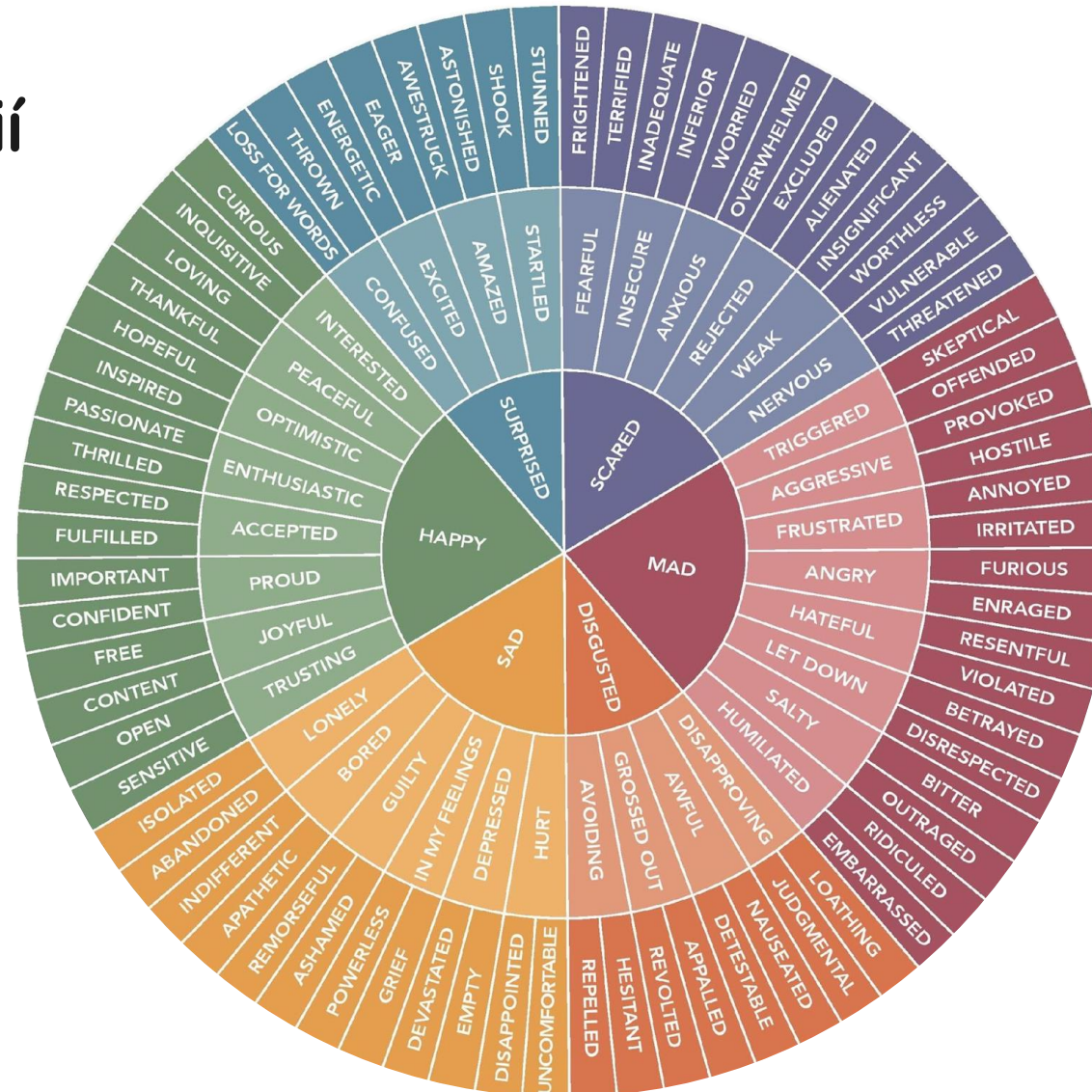
Prekvapenie

Smútok

Sekundárne emócie

Koleso emócií

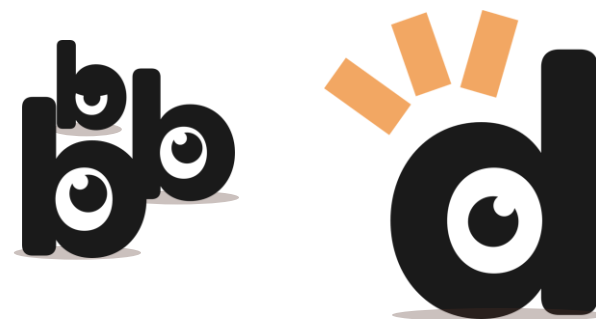
Poznanie svojich emócií vedie k sebapoznaniu

Vnútorne
sebauvedomenie

- Ako vnímam sám seba
- Myšlienky, emócie, správanie
- Vplyv na ostatných
- Ako ma vnímajú ostatní
- Reakcie na moje správanie
- Vplyv na vzťahy

Vonkajšie
sebauvedomenie

E o g i

Technika rozpoznávania, spracovania a zvládania emócií

Emotická regulácia

Technika rozpoznávania, spracovania a zvládania emócií

Zlepšenie **emočnej regulácie** vám
umožní zlepšiť

Odolnosť

*"Odolnosť je schopnosť prispôbiť sa, zotaviť sa zo
stresu, nepriazne osudu a nevyhnutných životných
výziev."*

- **PRÍSTUP S MERAČOM
NÁLADY A PRAVÍTKOM**

Rozmanitosť intenzity emócií

Emocionálna
vlna

Oheň z
emócie

Emocionálny
bumerang

- **EMOCIONÁLNA
IDENTIFIKÁCIA**

Ked' sú emócie príliš silné

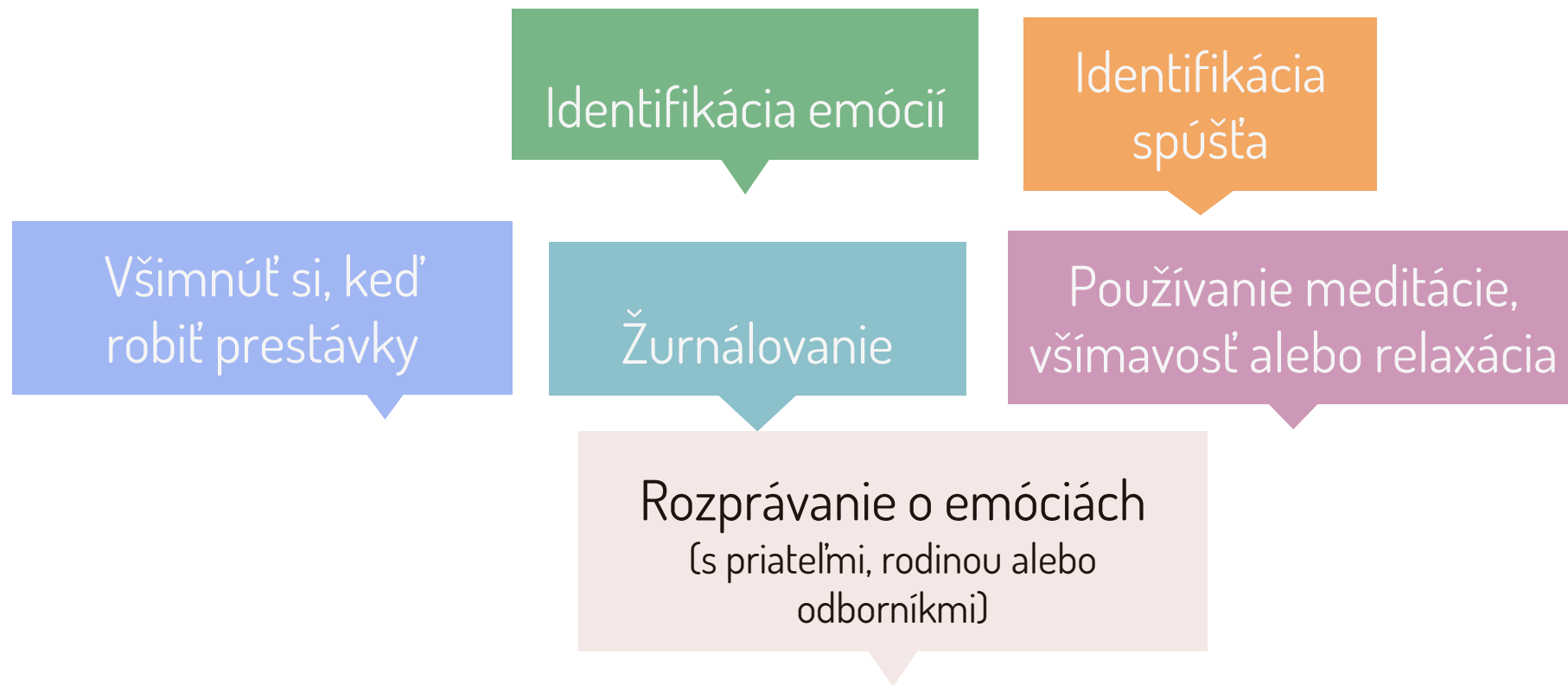
Potvrdiť emócie

Nechajte emócie, aby sa prejavili

Používanie rôznych stratégií samoregulácie

Všeobecné stratégie na pre samoreguláciu

Nástroj na zvládanie stresu

STOP!

Počítajte do 10, zhlboka nádychy a skúste aby ste sa upokojili.

MYSLI!

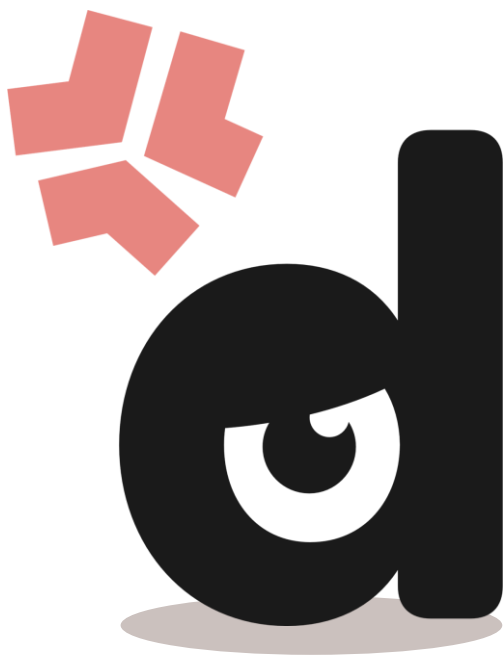
Prečo sa tak cítite?
Čo vás rozrušilo?

ZDIEĽAJ!

Hovorte s osobou, ktorú dôveru v túto problematiku.

Samoregulácia hnevu

- Stlačte si ľad v ruke
- Hodte vankúš na podlahu
- Hlboké dýchanie
- Cvičenie
- Počítajte do 10 alebo 100

Samoregulácia smútku

- Počúvanie hudby
- Súcit so sebou
- Zapojte sa do upokojujúcej činnosti
- Natiahnite sa alebo sa pohnite
- Požiadajte o pomoc

Samoregulácia **strachu**

- Zameranie na dýchanie
- Používajte afirmácie
- Progresívna svalová relaxácia
- Predstavte si bezpečné miesto
- Stlačte niečo mäkké naozaj silno (ati-stress ball)
- Požiadajte o pomoc

Samoregulácia **znechutenia**

- Zmena prostredia
- Hlboké dýchanie
- Uzemnenie

Samoregulácia **prekvapenia**

- Zastavte sa a dýchajte
- Dajte si priestor
- Presun
- Pozitívna samomluva

Samoregulácia šťastia

- Vychutnajte si tento okamih
- Podelte sa o svoju radosť
- Prax vďačnosti
- Budte prítomní

**Poznanie svojich emócií
vám pomôže lepšie
spoznať samých seba**

Identifikujte, čo ste
páči a nepáči

Postarajte sa o
vaše blaho

- **MOTIVAČNÝ PROFIL REISS /
KVÍZ NA SPOZNANIE SEBA
SAMÉHO**

Negatívne myšlienky a kognitívne skreslenia

"Spôsoby spracovania informácií, ktoré vedú k chybám v myslení, menia realitu a vyvolávajú emocionálne reakcie, ktoré sú často negatívne."

Príklady

Negatívne filtrovanie

Prílišné zovšeobecnenie

Zníženie pozitívnych

Myslenie "všetko alebo nič"

"Čítanie myšlienok" a veštenie

Zväčšenie alebo minimalizácia

Mali by sme alebo mali by sme

Personalizácia a obviňovanie

Emocionálne uvažovanie

Označovanie

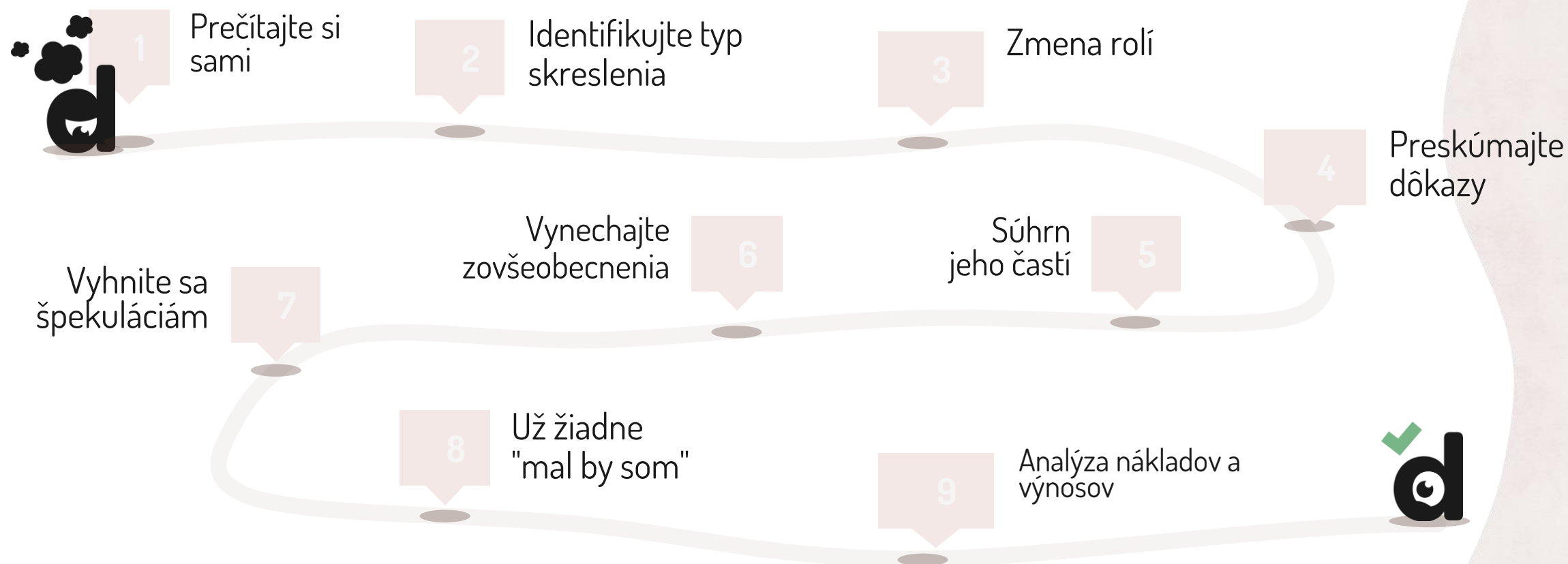

• AUTOBUS
ŠOFÉR

Záver o kognitívnych skresleniach

- Prvým krokom je identifikovať svoje negatívne myšlienky.

- **AKTIVITA 5 ZMYSLOV**

• DÝCHACIE TECHNIKY

Úvahy o emocionálnej inteligencii a sebauvedomení

- Poznanie našich emócií, rozpoznanie spúšťačov, sebaregulácia
- Primárne a sekundárne emócie, koleso emócií
- Sebauvedomenie
- Emocionálna regulácia
- Rôzne intenzity
- Poznanie našich emócií = lepšie poznanie seba samého
- Negatívne myšlienky a kognitívne skreslenia

**Ďalší krok: Budovanie odolnosti
na prekonanie výziev**

- **BUDOVANIE
ODOLNOSTI NA
ZVLÁDANIE VÝZIEV**

Modul 3

Čo je to odolnosť?

Používanie externých
zdrojov

Emocionálne
regulácia

Ako funguje odolnosť

Interné budovy
zdroje

Učenie sa z
skúsenosti

- **STRENGTH
VO VÁS**

Mechanizmy zvládania

Mechanizmy zvládania sú stratégie, ktoré ľudia často používajú tvárou v tvár stresu a/alebo traume, aby zvládli bolestivé alebo ťažké emócie. Mechanizmy zvládania môžu ľuďom pomôcť prispôbiť sa stresujúcim udalostiam a zároveň im pomôcť udržať si emocionálnu pohodu.

Prečo sú mechanizmy zvládania dôležité?

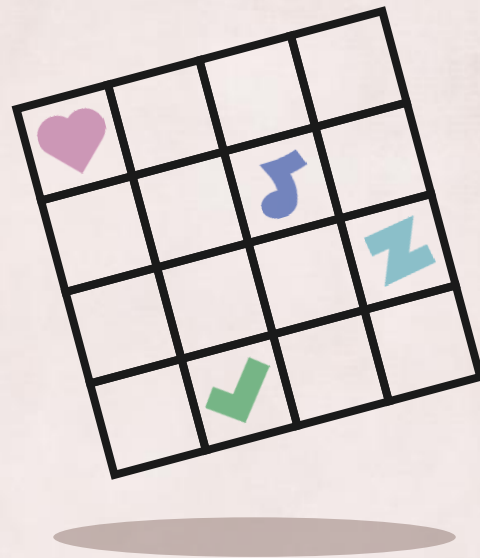
“STRES”~

STRES

Stres je reakciou tela na pocit preťaženia alebo tlaku, ktorý spôsobuje napätie a obavy. Malé množstvo môže motivovať, ale príliš veľké množstvo môže byť škodlivé

- **BINGO**

Typy stratégií zvládania

TYP	CIEĽ	KEDY POUŽÍVAŤ	AKO
Zameranie na problém	Vyriešiť problém	Situáciu môžete zmeniť	Vypracovanie akčného plánu - Hľadanie praktickej podpory - Časový manažment

1

Typy stratégií zvládania

TYP	CIEĽ	KEDY POUŽÍVAŤ	AKO
Zameranie na problém	Vyriešiť problém	Situáciu môžete zmeniť	Vypracovanie akčného plánu - Hľadanie praktickej podpory - Časový manažment
Zameranie na emócie	Zvládanie emócií	Situáciu nemôžete zmeniť	Pozitívne prehodnotenie - Prijatie - Relaxačné postupy - Žurnálovanie

Typy stratégií zvládania

	TYP	CIEĽ	KEDY POUŽÍVAŤ	AKO
1	Zameranie na problém	Vyriešiť problém	Situáciu môžete zmeniť	Vypracovanie akčného plánu - Hľadanie praktickej podpory - Časový manažment
2	Zameranie na emócie	Zvládanie emócií	Situáciu nemôžete zmeniť	Pozitívne prehodnotenie - Prijatie - Relaxačné postupy - Žurnálovanie
3	Zameranie na zmysel	Nájsť zmysel	Potrebuje emočionálnu silu	Hľadanie emočionálnej podpory - Tvorivé vyjadrenie - Spiritualita

Typy stratégií zvládania

	TYP	CIEĽ	KEDY POUŽÍVAŤ	AKO
1	Zameranie na problém	Vyriešiť problém	Situáciu môžete zmeniť	Vypracovanie akčného plánu - Hľadanie praktickej podpory - Časový manažment
2	Zameranie na emócie	Zvládanie emócií	Situáciu nemôžete zmeniť	Pozitívne prehodnotenie - Prijatie - Relaxačné postupy - Žurnálovanie
3	Zameranie na zmysel	Nájsť zmysel	Potrebuje emočionálnu silu	Hľadanie emočionálnej podpory - Tvorivé vyjadrenie - Spiritualita
4	Vyhýbanie sa (keď je zdravý)	Krok späť a načerpanie energie	Riskujete preťaženie	Využívanie dočasného odstupu - Zapájanie sa do príjemných aktivít

Typy stratégií zvládania

	TYP	CIEĽ	KEDY POUŽÍVAŤ	AKO
1	Zameranie na problém	Vyriešiť problém	Situáciu môžete zmeniť	Vypracovanie akčného plánu - Hľadanie praktickej podpory - Časový manažment
2	Zameranie na emócie	Zvládanie emócií	Situáciu nemôžete zmeniť	Pozitívne prehodnotenie - Prijatie - Relaxačné postupy - Žurnálovanie
3	Zameranie na zmysel	Nájsť zmysel	Potrebuje emočionálnu silu	Hľadanie emočionálnej podpory - Tvorivé vyjadrenie - Spiritualita
4	Vyhýbanie sa (keď je zdravý)	Krok späť a načerpanie energie	Riskujete preťaženie	Využívanie dočasného odstupu - Zapájanie sa do príjemných aktivít
5	Proaktívne	Predchádzanie stresu	Predtým, ako dôjde k stresu	Príprava a plánovanie - Posilňovanie osobných zručností - Starostlivosť o seba

Typy stratégií zvládania

	TYP	CIEĽ	KEDY POUŽÍVAŤ	AKO
1	Zameranie na problém	Vyriešiť problém	Situáciu môžete zmeniť	Vypracovanie akčného plánu - Hľadanie praktickej podpory - Časový manažment
2	Zameranie na emócie	Zvládanie emócií	Situáciu nemôžete zmeniť	Pozitívne prehodnotenie - Prijatie - Relaxačné postupy - Žurnálovanie
3	Zameranie na zmysel	Nájsť zmysel	Potrebuje emočionálnu silu	Hľadanie emočionálnej podpory - Tvorivé vyjadrenie - Spiritualita
4	Vyhýbanie sa (keď je zdravý)	Krok späť a načerpanie energie	Riskujete preťaženie	Využívanie dočasného odstupu - Zapájanie sa do príjemných aktivít
5	Proaktívne	Predchádzanie stresu	Predtým, ako dôjde k stresu	Príprava a plánovanie - Posilňovanie osobných zručností - Starostlivosť o seba
6	Všeobecné	Budovanie odolnosti	Priebežná podpora a rovnováha	Pravidelné fyzické cvičenie - Udržiavanie zdravých sociálnych vzťahov - Praktiky mindfulness - Obmedzenie škodlivých látok

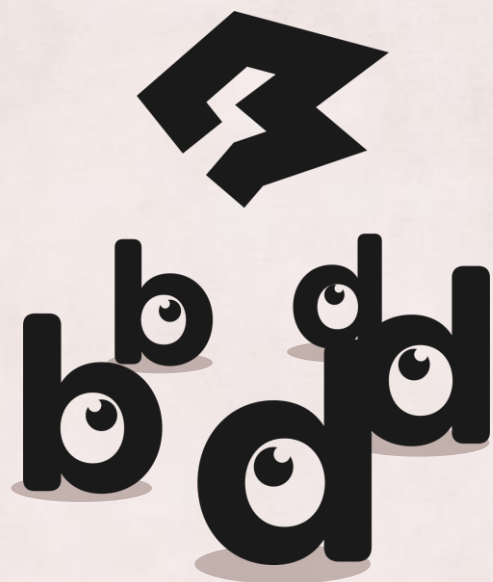

Typy stratégií zvládania

	TYP	CIEĽ	KEDY POUŽÍVAŤ	AKO
1	Zameranie na problém	Vyriešiť problém	Situáciu môžete zmeniť	Vypracovanie akčného plánu - Hľadanie praktickej podpory - Časový manažment
2	Zameranie na emócie	Zvládanie emócií	Situáciu nemôžete zmeniť	Pozitívne prehodnotenie - Prijatie - Relaxačné postupy - Žurnálovanie
3	Zameranie na zmysel	Nájsť zmysel	Potrebuje emočionálnu silu	Hľadanie emočionálnej podpory - Tvorivé vyjadrenie - Spiritualita
4	Vyhýbanie sa (keď je zdravý)	Krok späť a načerpanie energie	Riskujete preťaženie	Využívanie dočasného odstupu - Zapájanie sa do príjemných aktivít
5	Proaktívne	Predchádzanie stresu	Predtým, ako dôjde k stresu	Príprava a plánovanie - Posilňovanie osobných zručností - Starostlivosť o seba
6	Všeobecné	Budovanie odolnosti	Priebežná podpora a rovnováha	Pravidelné fyzické cvičenie - Udržiavanie zdravých sociálnych vzťahov - Praktiky mindfulness - Obmedzenie škodlivých látok

- ČO AK

- **HĽADANIE ODOLNOSTI:**

**DOBROVOĽNÍCKE
DOBRODRUŽSTVO**

Prečo je dôležité mať vlastné zručnosti na zvládanie problémov

Emocionálne
nariadenie

Vylepšená stránka
duševné zdravie

Budovanie odolnosti

Posilnenie
postavenia
a sebadôvera

Stratégie zvládania v praxi

FYZICKÉ AKTIVITY

- ✿ Kardiovaskulárne cvičenia
- ✿ Joga a pilates
- ✿ Športové a rekreačné aktivity

Stratégie zvládania v praxi

FYZICKÉ AKTIVITY

- ✿ Kardiovaskulárne cvičenia
- ✿ Joga a pilates
- ✿ Športové a rekreačné aktivity

KREATÍVNE ODBYTISKÁ

- ✿✿ Umelecký prejav
- ✿✿ Hudba a tanec
- ✿✿ Písanie a písanie denníkov
- ✿✿ Remeselnícke a DIY projekty

Stratégie zvládania v praxi

FYZICKÉ AKTIVITY

- ✿ Kardiovaskulárne cvičenia
- ✿ Joga a pilates
- ✿ Športové a rekreačné aktivity

KREATÍVNE ODBYTISKÁ

- ✿ Umelecký prejav
- ✿ Hudba a tanec
- ✿ Písanie a písanie denníkov
- ✿ Remeselnícke a DIY projekty

RELAXAČNÉ TECHNIKY

- ✿ Meditácia všímanosti
- ✿ Cvičenia na hlboké dýchanie
- ✿ Progresívna svalová relaxácia
- ✿ Riadené zobrazovanie

Stratégie zvládania v praxi

FYZICKÉ AKTIVITY

- ✿ Kardiovaskulárne cvičenia
- ✿ Joga a pilates
- ✿ Športové a rekreačné aktivity

KREATÍVNE ODBYTISKÁ

- ✿ Umelecký prejav
- ✿ Hudba a tanec
- ✿ Písanie a písanie denníkov
- ✿ Remeselnícke a DIY projekty

RELAXAČNÉ TECHNIKY

- ✿ Meditácia všímavosti
- ✿ Cvičenia na hlboké dýchanie
- ✿ Progresívna svalová relaxácia
- ✿ Riadené zobrazovanie

SOCIÁLNA PODPORA

- ♥ Rozhovory s priateľmi a rodinou
- ♥ Účasť v podporných skupinách
- ♥ Budovanie vzťahov
- ♥ Vyhľadanie odbornej pomoci

Stratégie zvládania v praxi

FYZICKÉ AKTIVITY

- ✿ Kardiovaskulárne cvičenia
- ✿ Joga a pilates
- ✿ Športové a rekreačné aktivity

KREATÍVNE ODBYTISKÁ

- ✿ Umelecký prejav
- ✿ Hudba a tanec
- ✿ Písanie a písanie denníkov
- ✿ Remeselnícke a DIY projekty

RELAXAČNÉ TECHNIKY

- ✿ Meditácia všímavosti
- ✿ Cvičenia na hlboké dýchanie
- ✿ Progresívna svalová relaxácia
- ✿ Riadené zobrazovanie

SOCIÁLNA PODPORA

- ♥ Rozhovory s priateľmi a rodinou
- ♥ Účasť v podporných skupinách
- ♥ Budovanie vzťahov
- ♥ Vyhľadanie odbornej pomoci

ŠTRUKTÚROVANÉ ČINNOSTI A RUTINY

- ✦ Stanovenie denných plánov
- ✦ Stanovenie dosiahnuteľných cieľov
- ✦ Zapojenie sa do zmysluplných činností

Stratégie zvládania v praxi

FYZICKÉ AKTIVITY

- ✿ Kardiovaskulárne cvičenia
- ✿ Joga a pilates
- ✿ Športové a rekreačné aktivity

KREATÍVNE ODBYTISKÁ

- ✿ Umelecký prejav
- ✿ Hudba a tanec
- ✿ Písanie a písanie denníkov
- ✿ Remeselnícke a DIY projekty

RELAXAČNÉ TECHNIKY

- ✿ Meditácia všímavosti
- ✿ Cvičenia na hlboké dýchanie
- ✿ Progresívna svalová relaxácia
- ✿ Riadené zobrazovanie

SOCIÁLNA PODPORA

- ♥ Rozhovory s priateľmi a rodinou
- ♥ Účasť v podporných skupinách
- ♥ Budovanie vzťahov
- ♥ Vyhľadanie odbornej pomoci

ŠTRUKTÚROVANÉ ČINNOSTI A RUTINY

- ✦ Stanovenie denných plánov
- ✦ Stanovenie dosiahnuteľných cieľov
- ✦ Zapojenie sa do zmysluplných činností

- **SÚBOR NÁSTROJOV
OSOBNÉJ ODOLNOSTI**

Posilnenie odolnosti voči budúcim výzvam

□ ŠKOLIACI KVÍZ:

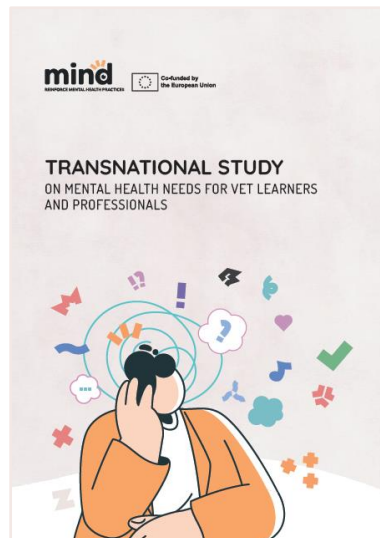
VYHODNOTENIE VAŠICH VEDOMOSTÍ

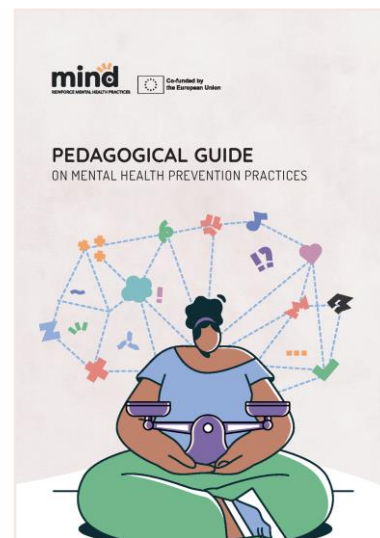
Reflexia školenia

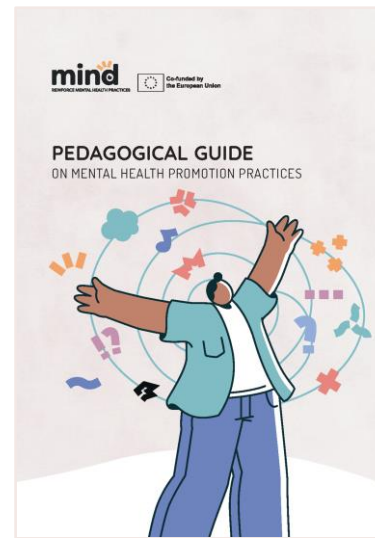
Nadnárodné
štúdium

Propagácia &
návody na prevenciu

Interaktívna stránka
nástroj

ĎAKUJEME ZA ÚČASŤ!

Bud'te odolní a starajte sa o seba!

**Co-funded by
the European Union**

Financované Európskou úniou.
Vyjadrené názory a stanoviská sú však
len názormi autora (autorov) a nemusia
nevyhnutne odrážať názory a stanoviská
Európskej únie alebo Európskej výkonnej
agentúry pre vzdelávanie a kultúru
(EACEA). Európska únia ani EACEA za ne
nemôžu niesť zodpovednosť.

• ADICE
FRANCÚZSKO
www.adice.asso.fr

• VCS
MACEDÓNIA
vcs.org.mk

• KERIC
SLOVENSKO
www.keric.sk

• Plán B Sociálne
vzdelávanie
ŠPANIELSKO
planbeducacionsocial.com

• JMK
ESTÓNSKO
www.jmk.ee